

**Η ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗ ΕΠΟΧΗ. ΟΙ ΕΡΙΔΕΣ
ΓΙΑ ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ**

Γ. Ν. ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

Διάρκεια - Ορισμός

- **ΕΙΚΟΝΟΜΑΧΙΑ:** Η διαμάχη σχετικά με το αν είναι σύμφωνη με την Παράδοση της Ορθοδοξίας η λατρεία των Εικόνων
- **Διάρκεια:**
 - α' φάση: 727-787
 - β' φάση: 815-843

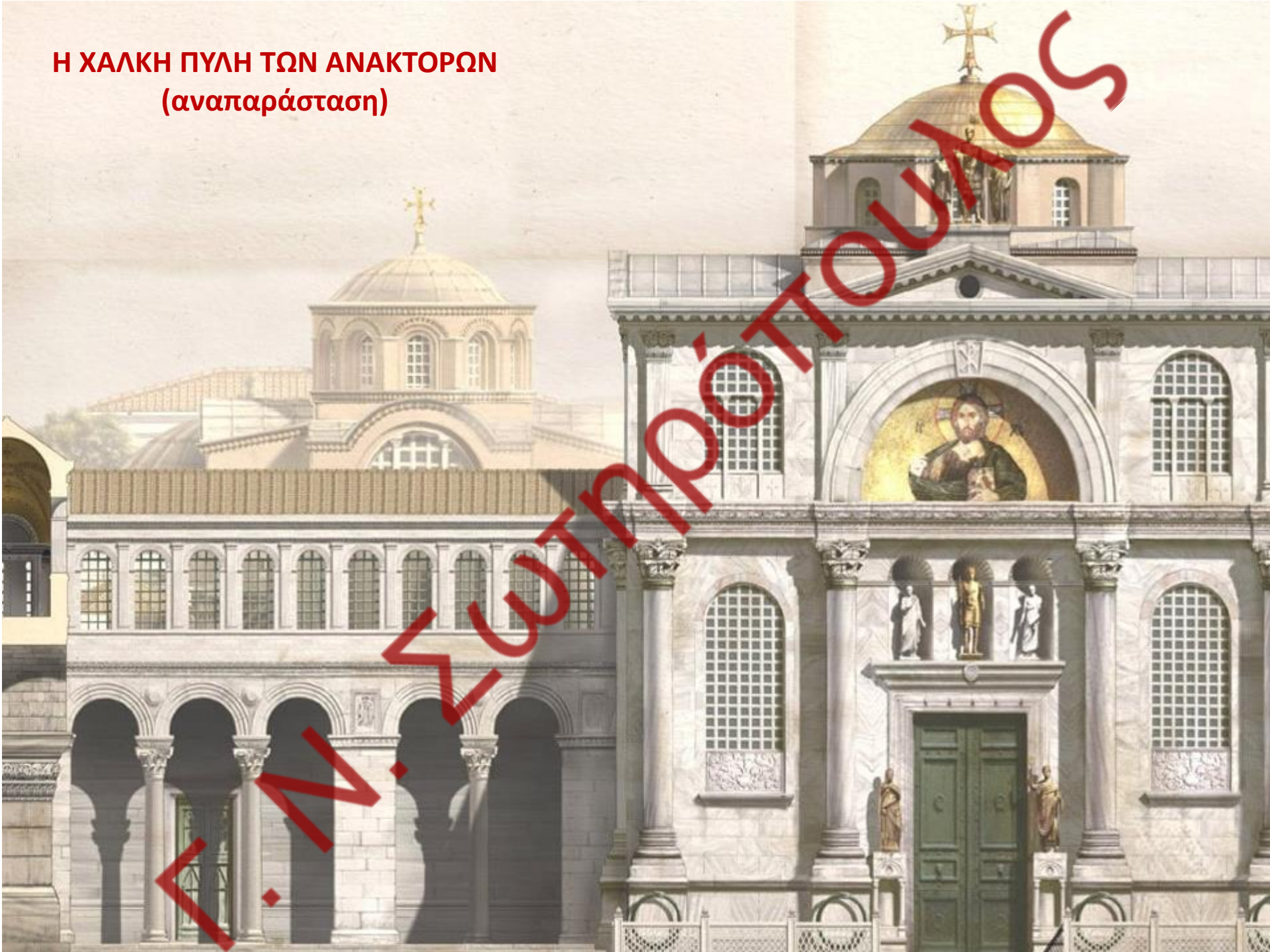
Χαρακτηριστικά (1)

- Διάφοροι αυτοκράτορες με διατάγματά τους απαγόρευσαν τη λατρεία των εικόνων:

Α΄ ΦΑΣΗ

- **Λέων Γ΄** → Απομάκρυνε την εικόνα του Χριστού από τη Χαλκή Πύλη των Ανακτόρων
- **Κωνσταντίνος Ε΄** → Διωγμός μοναχών και καταστροφή μοναστηριών που ήταν προπύργια της λατρείας των εικόνων.
- **Ιωάννης Δαμασκηνός** → Θεολόγος, που υπερασπίστηκε τη λατρεία των Εικόνων και για να μην διωχθεί, κατέφυγε στους Άραβες.
- **Ζ΄ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ [787]** (με πρωτοβουλία της αυτοκράτειρας Ειρήνης) αποκατάσταση των εικόνων στις οποίες απονέμεται μόνο προσκύνηση.

Η ΧΑΛΚΗ ΠΥΛΗ ΤΩΝ ΑΝΑΚΤΟΡΩΝ
(αναπαράσταση)

Εικονομάχοι σκεπάζουν με μπογιά τοιχογραφία

Χαρακτηριστικά (2)

Β' ΦΑΣΗ

- **Λέων Ε' ο Αρμένιος** → Απέδωσε στη λατρεία των Εικόνων την οργή του Θεού που επέφερε τις ήττες της Αυτοκρατορίας στους πολέμους
- **Θεόφιλος** → Αν και ήταν εικονομάχος, μετά το θάνατό του η σύζυγός του **Θεοδώρα** αποκατέστησε και αναστήλωσε τις Εικόνες, δίνοντας έτσι τέλος σε μια εμφύλια έριδα που ταλαιπώρησε την Αυτοκρατορία για 1,5 περίπου αιώνες

Θεόφιλος, η επιλογή της συζύγου

Αίτια

- Οι ανεικονικές αντιλήψεις των κατοίκων των Ανατολικών περιοχών του Βυζαντίου (από τις οποίες προέρχονταν και οι περισσότεροι αυτοκράτορες της εποχής), στους οποίους στηρίζονταν η Αυτοκρατορία για να αντιμετωπίσει τους Άραβες αλλά και των γειτονικών λαών (Άραβες, Εβραίοι κ.α)
- Οι δεισιδαιμονίες και οι υπερβολές στη λατρεία των εικόνων
- Οι προσπάθειες των αυτοκρατόρων να περιορίσουν τη δύναμη των μοναχών και των μοναστηριών
- Οι αλληπάλληλες ήττες των Βυζαντινών που δημιούργησαν την εντύπωση ότι οφείλονταν στην οργή του Θεού για τη λατρεία των εικόνων.

Σημασία της ήττας των Εικονομάχων (1)

- Η Βυζαντινή Αυτοκρατορία αποτελούνταν από δύο μεγάλες ενότητες τον Ελλαδικό χώρο και τη Μικρά Ασία. Ο Ελλαδικός χώρος υποστήριζε τη λατρεία των εικόνων, η Μικρά Ασία όχι. Η αναστήλωση των εικόνων σήμανε τη νίκη της Ελληνικής πνευματικής παράδοσης που ανέκαθεν απεικόνιζε το Θεό σε αντίθεση με την Ασιατική παράδοση

Σημασία της ήττας των Εικονομάχων (2)

- Η Εκκλησία συμφιλιώθηκε με το Κράτος, με θετικά αποτελέσματα για την Αυτοκρατορία.
- Ξεκίνησε ένα μεγάλο ιεραποστολικό έργο
- Τα Μοναστήρια άρχισαν να πλουτίζουν
- Περιορίστηκαν οι υπερβολές στη λατρεία των Εικόνων.

Η Αυτοκράτειρα Θεοδώρα που αναστήλωσε τις Εικόνες
(μικρογραφία από το Μηνολόγιο του Αυτοκράτορα Βασιλείου Β΄ - Βιβλιοθήκη Βατικανού)

Συνέπειες της Εικονομαχίας

- Κατά τη διάρκειά της διχάστηκε ο λαός με αποτέλεσμα η Αυτοκρατορία να υφίσταται ήττες από τους εχθρούς της.
- Επήλθε σύγκρουση της Αυτοκρατορίας με τον Πάπα της Ρώμης (που ήταν εικονόφιλος)
- Καταστράφηκαν πολλά έργα τέχνης (Εικόνες, ψηφιδωτά κ.α.)
- Οι Εκκλησίες διακοσμήθηκαν με ζώα, φυτά και διακοσμητικά μοτίβα
- Υποχώρησαν τα Γράμματα και πολλά συγγράμματα των εικονομάχων καταστράφηκαν.

- Η αναστήλωση των Εικόνων θεωρείται χαρμόσυνη ημέρα από την Εκκλησία μας και γιορτάζεται την Πρώτη Κυριακή της Σαρακοστής (ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ)

Ναός της Αγίας Ειρήνης
Κωνσταντινούπολη

ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑ

(Göreme – Κόραμα)

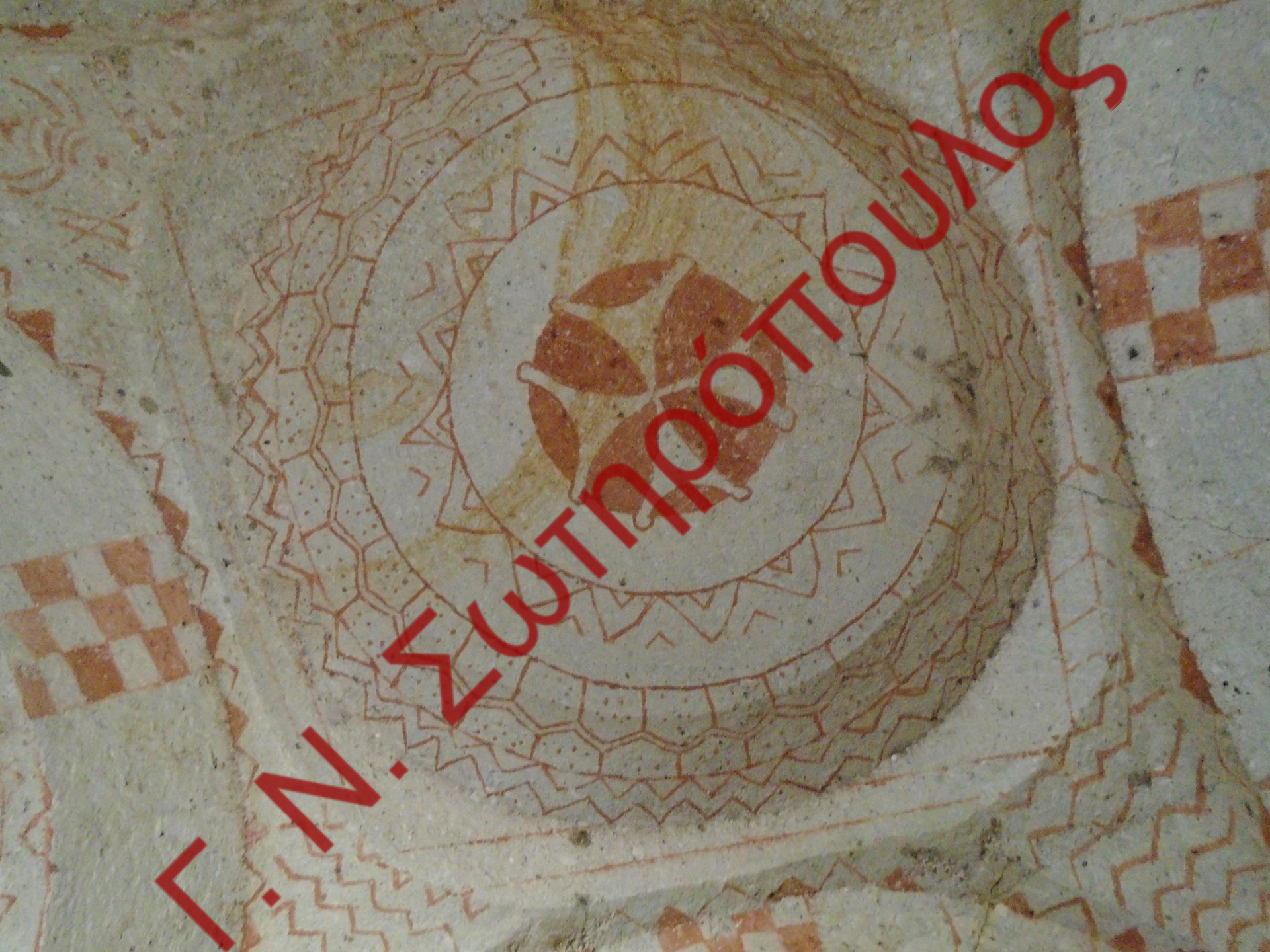

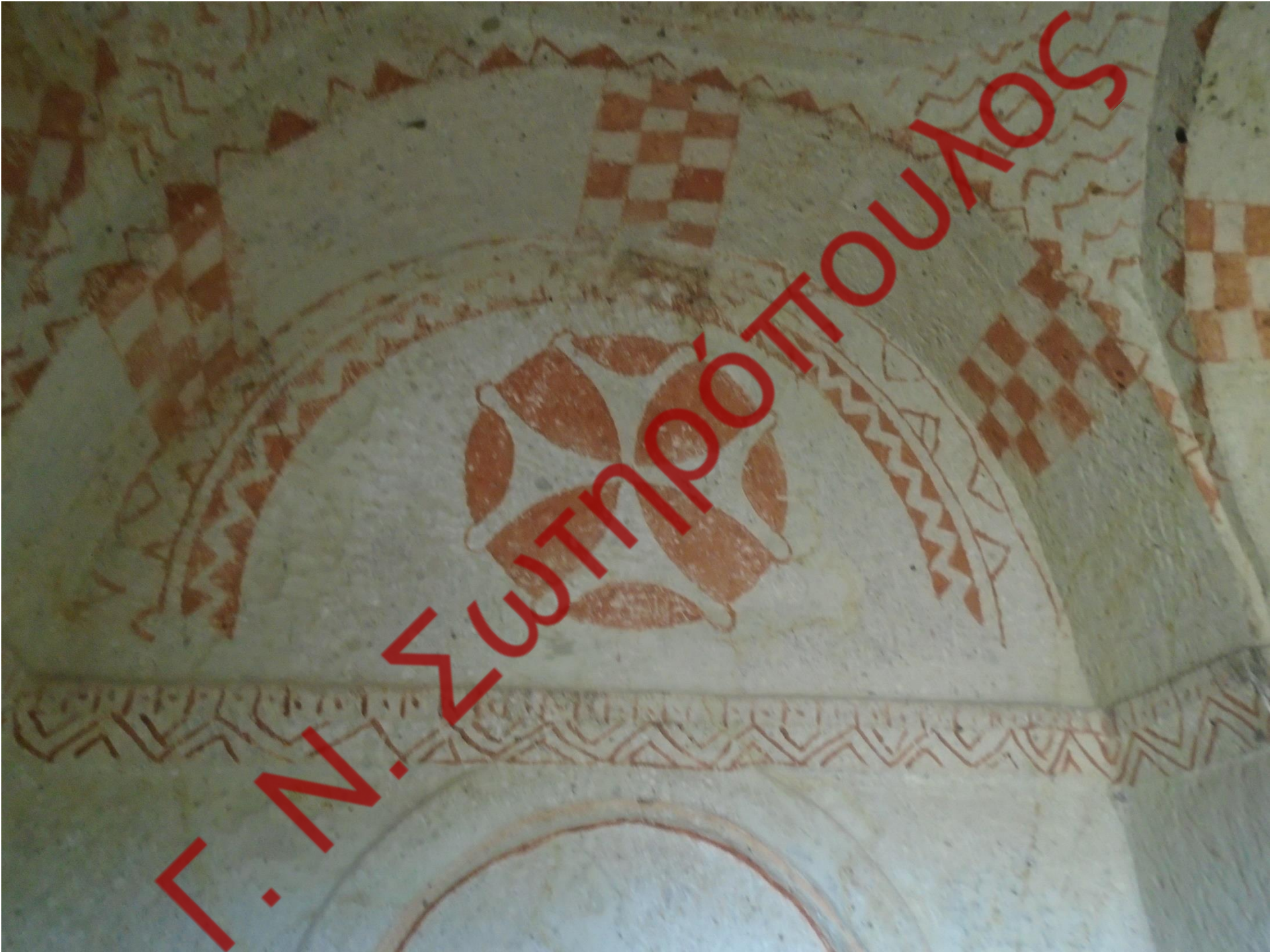

Ε.Ν. ΚΥΡΗΝΟΠΟΛΙΣ

Το συγκεκριμένο μάθημα βρίσκεται
στις σελ. 34-35 του σχολικού βιβλίου

Δανειστήκαμε το οπτικό υλικό από:

- Το προσωπικό φωτογραφικό αρχείο του κ. Σωτηρόπουλου
- katerinananoopoulou.blogspot.com
- greekhistorycenter.weebly.com
- thebluez.gr
- ekklisiaonline.gr